

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ ТА УКРАЇНІ

Захарченко Н. В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри
фінансів, банківської справи та страхування

Вольневич Ю. С.

студентка 3 курсу, напрям підготовки «Менеджмент»
Одеський національний університет І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Розвиток IT-галузі за останні 30 років змінив спосіб життя населення Землі. Ідеї відкритого світу і економіки стикаються з консервативним законодавством і правом та зі світоглядом більшості жителів.

З усіма цими проблемами зіткнулася і реалізація технології блокчейн, і подальше за нею поява криптовалют, бірж, торгуючих токенами, нових фінансових інструментів, таких як ICO і т.п [1].

Перед економістами, вченими, урядами стоїть багато питань з приводу криптовалюти: що це – товар, інструмент обміну або платежу; чи підлягає вона оподаткуванню; чи потрібно ліцензувати діяльність кріптовалютних бірж. Регулятори поки не прийшли до спільної думки ні в одному з цих питань. Не сходяться в думках ні різні юрисдикції, ні навіть різні органи в рамках однієї країни. Поки у цифрових грошей немає правового статусу, складно говорити про їх оподаткування [2].

Операції з купівлі-продажу криптовалюти слід розцінювати як діяльність, що має на меті одержання прибутку, а тому це фактично є підприємницькою діяльністю [3]. Тому доцільно досліджувати питання про вимоги, пов'язані з операціями з криптовалютою і позиції регуляторів в деяких країнах світу. Розглянемо особливості оподаткування криптовалют у розвинутих країнах (табл. 1).

За кількістю користувачів bitcoin Україна входить в Топ-10 країн світу. В Україні знаходиться найбільша в СНД bitcoin-агентство Kuna, одним з проєктів якого є криптовалютна біржа. На державному рівні реалізуються кілька технологій: e-Auction 3.0, e-Vox, E-Ukraine. Однак правового статусу тут не мають ні криптовалюти, ні операції з ними. Фізична особа при здійсненні купівлі-продажу криптовалюта знаходиться в Україні, але всі операції, що відбуваються, перебувають за межами України. Тому операції з куплі-продажу криптовалют необхідно розцінювати як «іноземний дохід» [2].

З огляду на положення п. 163.2 ПКУ, дохід нерезидента від операцій з купівлі-продажу криптовалюти обкладатися не буде, навіть якщо нерезидент фізично знаходиться в Україні, оскільки такі операції відбуваються за її межами на біржі. Винятком будуть операції на українських біржах. До таких операцій буде застосовуватися загальне правило, що і до оподаткування резидентів [3].

Таблиця 1

Особливості операцій з криптовалютою в різних країнах

Країна	Види операцій	Вид податків	Особливості регулювання
Велика Британія	Доходи від операцій з крипто валютами	Податок на приріст капіталу	<ul style="list-style-type: none"> • Немає правового регулювання цифрових валют и операцій з ними; • Підтримка інновацій в сфері крипто валют.
	Купівля-продаж за крипто валюту	НДВ	

Канада	Операції з продажу та отримання заробітної плати в криптовалюті	Податок на приріст капіталу, податок на прибуток	<ul style="list-style-type: none"> Обов'язкова реєстрація крипто валютних бірж у Канадському центрі аналізу фінансових операцій.
Китай	Операції з крипто валютою	Податок на приріст капіталу, податок на прибуток	<ul style="list-style-type: none"> Обов'язкова реєстрація крипто валютних бірж у Телекомунікаційному бюро; Криптовалюта вважається товаром.
	Продаж криптовалют	НДВ	
Країни ЄС	Операції з цифровими валютами (Франція, Германия)	Податок на приріст капіталу, податок на «багатство»	<ul style="list-style-type: none"> 2016 рік Європейська комісія запропонувала обов'язкову реєстрацію та ліцензування криптовалютних бірж та компаній, а також зібрати інформацію о користувачах криптовалют у центральній базі даних.
Сінгапур	Операції з крипто валютами	Податок на товари та послуги (аналог НДВ)	<ul style="list-style-type: none"> Одна з перших країн, що почала працювати над питанням оподаткування криптовалют; Криптовалюта вважається послугою
Австралія	Операції з крипто валютами	Податок на прибуток	<ul style="list-style-type: none"> Розроблений Кодекс поведінки для гравців індустрії цифрових валют.
США	Власники крипто валюти	Податок на «власність»	<ul style="list-style-type: none"> Норми та правила для криптовалют діють з 2014 року; Криптовалюта вважається грошами, власністю та біржовим товаром; Крипто компанії мають бути зареєстровані в сеті по боротьбі з фінансовими злочинами та в деяких штатах отримати ліцензію.
	Отримання заробітної плати в криптовалюті	Податок на прибуток	

Розроблено автором.

У Верховній Раді України зареєстрований законопроект про оподаткування токенів і криптовалют № 9083. Як відзначають автори законопроекту у власності українців є криптовалюта на майже 100 млрд грн. Введення в правове поле операцій з віртуальними активами дозволить в 2019-2024 році залучати до бюджету не менше 1,27 млрд. грн щорічно.

Прибуток підприємств від операцій з віртуальними активами з 1 січня 2024 року буде обкладатися податком за базовою ставкою - 18%, але є пропозиція до 31 грудня 2024 року встановити ставку на рівні 5%.

Регулятором ринку криптовалют виступить Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [4].

Підводячи підсумок, можна сказати, що в найближчі кілька років в найбільш розвинених країнах криптовалюти отримають остаточне визначення свого статусу з подальшим створенням податкового законодавства для цієї галузі. Сподіваємось, що Україна буде серед цих країн.

Література:

- Романюк А. Секрет крипто валют в Україні. Все, що треба знати сьогодні. URL: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/> (дата звернення 14.11.2018)
- Принципи оподаткування операцій з криптовалютою в різних країнах. URL: <https://newico.exchange/ru/news/> (дата звернення 17.11.2018)

IV Міжнародна науково-практична конференція

3. Податкові й бухгалтерські новини України. URL:
<https://bukhgalter911.com/news/news-1036240.html> (дата звернення 17.11.2018)
4. Інформаційне агентство ЛІГАБізнесІнформ 2007-2018. URL:
<https://finance.liga.net/cryptoeconomics/novosti/> (дата звернення 18.11.2018)
-